

¹³és ne vigy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól; mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Amen.

Kedves Testvéreim!

Kétségtelenül az egyik legtöbbször foglalkoztató teológiai kérdés kerül ma elénk alapigénkben. „Ne vigy minket kísértésbe”. Már a múlt héten a templomkapuban felmerült ez a kérdés. Imádkozzuk, naponta elmondjuk, de nem biztos, hogy értjük, jól értjük, amit mondunk. Mit jelent ez a néhány szó? A mai vasárnapon megpróbálunk erre a kérdésre választ találni.

Induljunk ki abból, amiről a múlt heti igehirdetésben hallottunk. Akkor a Miatyánk bevezetése, a megszólítás volt előttünk. „Mi Atyánk” – úgy szólítjuk meg Istent ebben az imádságban, mint a szülőt, az édesapát. Arról is beszéltem egy hete, hogy a Jézus által használt kifejezés az Abbu – arám szó lehetett, aminek már a hangzása is mutatja, hogy nem feltétlenül a távolságtartó Atya kifejezés, hanem inkább a nagyon is személyes apu, apa szó az, amivel megszólítjuk Istent. És ez a fajta megszólítás az imádság többi mondatára is kihat. Mert, ha hozzávesszük, hogy mit jelentett a család abban az időben, akkor azt látszik, hogy a családfő, az apa aki kétségtelenül a család vezetője, minden az ő akaratából, az ő tudtával, az ő irányítása alatt történik a családban, akkor egészen különös üzenete kezd kibontakozni ennek az ősi imádságnak.

Úgy szoktuk nevezni ezt az imádságot, hogy hét kéréses imádság, mert hét kérést fogalmazunk meg magunkkal, a hétköznapi dolgainkkal kapcsolatban Isten felé. De, ha az előbb elmondottakat figyelembe vesszük, akkor a Miatyánk hét kérése azt jelenti, hogy életünk minden dolgában, – a 7 a teljesség száma a Bibliában – tehát minden ügyünkben az Atya irányítására bízunk magunkat, tehát elismerjük az ő főségét, elsőségét, irányító szerepét.

Amikor a Miatyánkot imádkozzuk, akkor azt a szándékunkat fejezzük ki, hogy szeretnénk, ha Isten életünk minden területének Ura legyen. Magyarul, átadjuk neki az irányítást. Így kérjük a mindennapi kenyeret, a bűnbocsánatot, és így kérjük a kísértéssel és a gonosszal szembeni védelmét. Tudva azt, amit összefoglalásként így fogalmaz meg az imádság, hogy övé az ország, a hatalom... minden a hatalma alatt áll, nincs semmi, amiről ő ne tudna.

Mindezeknek a fényében talán még érdekesebb, az imádságnak mai alapigénkben megfogalmazott mondata: ne vigy minket a kísértésbe.

Egy apa, miért kísértene – ahogy a mai görög nyelv fogalmazza meg ezt a szót, miért csalná törbe a fiát? Tavaly nem sokkal karácsony előtt Ferenc pápa egy tévériportban magyarázta a miatyánknak ezt a mondatát. Ahol kifejtett, hogy szerinte nem jó a fordítás. Egy idézet következik a riportból: „A franciák is megváltoztatták a szöveg fordítását – folytatja a pápa –, mégpedig így: »Ne engedd, hogy kísértésbe essünk!«. Én vagyok, aki elesem, nem ő [Isten] az, aki belelök a kísértésbe, hogy aztán nézze elesésemet. Nem! Egy apa nem tesz ilyet, egy apa rögtön segít felkelni [ha látja, hogy elestünk]. Az, aki kísértésbe visz téged, az a sátán, ez a sátán rendszeres munkája. Amikor ezt a kérést mondjuk, arra gondolunk, hogy amikor a sátán kísért engem, [Atyám,] segíts nekem, nyújtsd ki a kezéd, húzz ki, mert megfulladok [ahogy a vízben süllyedni kezdő Péter kérte Jézust].” – eddig az idézet.

A riport nagy port kavart, hiszen úgy jelentek meg cikkek, hogy a pápa meg akarja változtatni a miatyánk szövegét. Ezt azonban később cáfolta Róma püspöke, azaz Ferenc pápa.

Nem értek egyet vele. És ezzel nem azt mondom, hogy okosabb vagyok a világ legnagyobb keresztény felekezetének vezetőjénél. De azt gondolom, hogy ő is mögé lát a mondat valódi jelntésének, ezért zárkózik el a változtatás elől, csupán az egyszerűbb utat választja, hiszen könnyebb az emberek számára azt mondani, hogy rosszul érted, mint az, hogy megmagyarázzuk. Egyszerűbb azt mondani, hogy tulajdonképpen azt jelenti: ne engedd, hogy kísértésbe essünk – mert ebben megnyugodhat az ember. Igen, Isten meg tudja akadályozni, hogy kísértésbe essünk. Csakhogy az imádság nem erről szól. Nem véletlenül folytatódik így „de szabadíts meg a gonosztól” amiről a pápa és az általa hivatkozott franciák is beszélnek, az a mondat másik fele, ami viszont egy másik kérés, a hetedik és nem a hatodik. Igen, Isten meg tud szabadítani a gonosztól, Isten meg tud menteni attól, hogy elsüllyedjünk, ahogy Péter is. De a kísértés nem erről szól. A kísértés még a bűnt, a süllyedést megelőző állapot. És az sem feltétlenül állja meg a helyét, hogy egy apa nem tesz ilyet, nem kísérti a gyermekét.

A kísértés szónak van egy másodlagos jelentése, amely azt gondolom közelebb visz a megoldáshoz: próbatétel.

Ha ezt is figyelembe vesszük, akkor a kísértés nem feltétlenül a Sátánhoz kötődő fogalom. És igen van olyan, hogy az apa engedi, hogy a gyermeke próbatételeket álljon ki, azért, hogy edzett felnőtt legyen.

Bennszülött törzseknél a beavatási szertartás során a fiatal fiúk gyakran életveszélyes helyzeteket élnek át. És bár figyelik őket, és ha nagy baj van beavatkoznak, de a legtöbb esetben hagyják, hogy megtörténjenek dolgok, azért, hogy megedződjenek, hogy felnőtt váljon belőlük.

Én sem érzem magam kegyetlen apának, amikor engedem a gyerekeket fára mászni, pedig tudom, hogy leeshet, elég egy rossz mozdulat. De azt is tudom, hogy szüksége van a fára mászásra, mert figyelmet, koncentrációt, kéz-láb koordinációt, logikát tanul közben. A fára mászás hasznosabb, mint pl. több óra idegennyelv tanulás egy kisdíák életében – ezt nem én mondom, hanem tanulmányok igazolják. Hasznosabb, de veszélyesebb. Engedem a gyerekeket fára mászni? Igen. Előfordul, hogy lepottyan? Igen. Ott vagyok, amikor fáj neki? Igen.

Isten nem bábokat akar ezen a világon, hanem embereket, akik szabadon dönthetnek, élhetnek. Így alkotott meg bennünket. De adott próbatételeket, amikor a hozzá való hűségünk megerősödik, vagy éppen kudarcot vallunk, ám ő ekkor is ott van, és új utakat, új lehetőségeket kínál. Amikor Ádámot és Évát megteremtette, megadta nekik a döntés lehetőségét, mondhatjuk úgy is, a próbatételt is: mert miért volt ott az a kígyó? Isten engedte, hogy próbára tegye, hogy megkísértse őket. Elbuktak? Igen. Isten készített másik utat a megmentésükre? Igen, hiszen egyszerűen fiát adta.

Jézus egyszer azt mondta Péternek: a Sátán kikért titeket, hogy megrószáljon, mint a búzát. De nem azzal folytatja, hogy de én nem engedem ezt meg neki, hanem azzal: „de én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzon a te hited”.

Még egy mondatot érdemes ezzel kapcsolatban idézni a Szentírásból. Pál írja a 1.Kor10,13-ban: ¹³Emberi erőt meghaladó kísértés még nem ért titeket. *Isten pedig hűséges, és nem hagy titeket erőtlően felül kísérteni; sőt a kísértéssel együtt el fogja készíteni a szabadulás útját is, hogy el bírjátok azt viselni.* Most nem az erőt felül való kísértés miatt idéztem ezt a mondatot, hanem azért, hogy lássuk, a Biblia szerint Isten hagyja, hogy az ember megpróbáltatásokat szenvedjen. Ahogy ezt Jakab is megfogalmazza levele legelején: ²Teljes örömmel tartásátok, testvéreim, amikor különféle kísértésekbe estek, ³tudva, hogy hitetek próbája állhatatosságot eredményez.

Isten engedi, hogy próbákat álljunk ki, ugyanakkor a próbákat nem ő teszi elénk. Saját magunk, a környezetünk, vagy a Sátán állít minket próbák elé. Amelyeket Isten megenged. Ahogyan Jóbot kiszolgáltatja a Ördögnek, hogy az próbára tegye Jób hitét. Ne vígy minket kísértésbe. – érdekes megnézni az igealakot, ami eltér a miatyánk többi igealakjától. A visz ige kötőmódban áll. Ami azt jelenti, hogy aki mondja, az nem kételkedik abban, hogy Isten nem fogja őt kísértésbe vinni. Luther ezt így fogalmazza meg: “Isten senkit sem kísért, mégis azt kérjük ebben az imádságban, hogy Isten őrizzen és tartson meg minket, hogy az ördög, a világ és testünk meg ne tévesszen és ne vigyen minket téves hitbe, kétségbeesésbe, vagy más nagy gyalázatba és bűnbe. Ha pedig ilyesmi mégis megkísértene, végre felülkerekedjünk és miénk legyen a győzelem”

Isten senkit sem kísért, mondja Luther. És ezzel visszakanyarodunk oda, hogy akkor miért nem azt mondjuk, amit Ferenc pápa is javasol, hogy „Ne engedd, hogy kísértésbe essünk!” – Kísértésbe esni, azt jelenti, hogy én cselekszem, de Jézus azt mondta, hogy bár tudjuk hogy Isten nem kísért senkit, de mégis ő a mi mennyei Atyánk, családfőnk, akinek tudomása van róla, sőt ő maga engedi meg, hogy ezek megtörténjenek, méghozzá azért hogy megerősödjön a benne való hitünk.

Tehát Isten engedi a kísértésbe esést, de azt nem engedi, hogy mindez erőnkön felül történjen. Sőt elkészíti nekünk a szabadulás útját is.

Amikor ezt a mondatot imádkozzunk, akkor gondoljuk a szerető mennyei apára, aki a legjobbat akarja nekünk, és ezért megpróbálja hitünket. Nem kísért, de tudja, hogy kísértést szenvedünk, és ott van, és ahogy kérjük is megszabadít a gondosztól.

Luther így magyarázza a 7. kérést: de szabadíts meg minket a gonosztól.

“Mindent összefoglalva azt kérjük ebben az imádságban, hogy a mennyei Atya szabadítson meg a testet, lelket, javakat és becsületet rontó mindenféle gonosztól. Ha pedig eljön a halál órája, adjon üdvösséges véget és vegyen magához kegyelmesen e földi nyomorúságból a mennybe”

Így legyen.